

מבט לאיראן

26 במאי 2022 – 9 ביוני 2022

עורך: ד"ר רז צימט

עיקרים

- ◀ יו"ר ועדת המג'לס לביטחון לאומי הכחיש את הדיווחים על נסיגת כוחות רוסים מסוריה והחלפתם על ידי כוחות איראנים. בריאיון עיתונאי אמר הבכיר האיראני, כי רוסיה ואיראן מקיימות את נוכחותן בסוריה בהזמנת ממשלתה החוקית ואף אחת מהן אינה תופסת את מקומה של האחרת.
- ◀ בכירים ואמצעי תקשורת באיראן הזהירו מפני פעולה צבאית תורכית אפשרית בסוריה. דובר משרד החוץ האיראני הצהיר, כי איראן מתנגדת לכל פעולה צבאית בסוריה ובעיראק המהווה הפרה של לכידותן הטריטוריאלית וריבונותן.
- ◀ אתר אופוזיציה סורי דיווח על תגבור כוחות של המיליציות הפרו-איראניות בגבול סוריה-ירדן במטרה לאבטח את נתיבי הברחות הסמים ואמצעי הלחימה מסוריה לירדן. הדיווח התפרסם על רקע עימותים, שפרצו לאחרונה בין כוחות הביטחון הירדנים למבריחי סמים ואמצעי לחימה בגבולה עם סוריה.
- ◀ יו"ר לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה עדכן בכנס לפיתוח כלכלי בין שתי המדינות, כי היקף היצוא האיראני לסוריה גדל בשנה האחרונה פי שניים. בתוך כך, הודיע מזכיר המועצה העליונה האיראנית לאזורי סחר חופשיים, כי בכוונת איראן וסוריה לכוון ביניהן אזור סחר חופשי.
- ◀ נשיא איראן שוחח בטלפון עם ראש ממשלת עיראק ובירך על החלטת הפרלמנט העיראקי לאסור על הנורמליזציה עם ישראל. הוא קרא לראש ממשלת עיראק להאיץ את פרויקט מסילת הברזל מדרום-מערב איראן לדרום עיראק.
- ◀ מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אלנח'אלה, אמר בנאום לרגל יום השנה ה-33 למותו של מכוון המהפכה האסלאמית, איתאללה ח'ומיני, כי המהפכה האסלאמית שינתה את מאזן הכוחות באזור והעניקה לעמי האזור, ובמיוחד לעם הפלסטיני, אומץ רב יותר להתנגד למדיניות ארצות הברית וישראל.
- ◀ משלחת של שגרירות איראן בקאבול ביקרה בראשית יוני במחוז קנדהאר שבדרום אפגניסטן וקיימה פגישה עם בכירי הטאלבאן במחוז, שדנה ביחסים בין שתי המדינות ובהרחבת קשרי המסחר ביניהן. כמו כן קיימה המשלחת – לראשונה מאז השתלטות הטאלבאן על אפגניסטן – ביקור במזרח אפגניסטן.

המעורבות האיראנית בסוריה

- ◀ יו"ר ועדת המג'לס לביטחון לאומי, וחיד ג'אלאלזאדה (Vahid Jalalzadeh), אמר בריאיון לערוץ הטלוויזיה האיראני בערבית אלעאלם (1 ביוני 2022), כי אין בסיס לדיווחים לפיהם כוחות איראנים החליפו כוחות רוסים, שנסוגו מסוריה בעקבות המלחמה באוקראינה. הוא ציין, כי רוסיה ואיראן נוכחות בסוריה בהזמנת ממשלתה

החוקית ואף אחת מהן אינה תופסת את מקומה של האחרת. הוא הוסיף, כי רוסיה באה לעזרת "חזית ההתנגדות" וממשלת סוריה וכל עוד סוריה מעוניינת בנוכחות האיראנית, איראן מקבלת זאת בברכה. בהתייחסו לביקורו של נשיא סוריה, בשאר אסד, בטהראן בחודש מאי, אמר ג'לאלזאדה, כי הביקור נועד להבטיח את האינטרסים של שתי המדינות בכל התחומים, לרבות התחום הכלכלי, כמו למשל הסרת המכשולים הניצבים בפני המעבר היבשתי מאיראן לסוריה.

◀ שגריר איראן בדמשק, מהדי סבחאני (Mehdi Sobhani), נפגש ב-26 במאי עם שר החוץ הסורי, פיצל מקדאד (Faisal Mekdad). בפגישה דנו השניים בהתפתחויות בזירות האזורית והבינלאומית ובשיתוף הפעולה בין שתי המדינות (אילנ"א, 26 במאי 2022).

פגישת שר החוץ הסורי עם שגריר איראן בדמשק (אילנ"א, 26 במאי 2022).

◀ דובר משרד החוץ האיראני, סעיד ח'טיבזאדה (Saeed Khatibzadeh), גינה את המשך הפעילות הצבאית התורכית בגבולותיה עם סוריה ועיראק. בתשובה לשאלה בנוגע לאפשרות לפעולה צבאית מצד תורכיה בגבול סוריה-עיראק אמר ח'טיבזאדה, כי איראן מתנגדת לכל פעולה צבאית ולשימוש בכוח בסוריה ובעיראק ורואה בהם הפרת לכידותן הטריטוריאלית וריבונותן הלאומית. הוא הוסיף, כי איראן מבינה את דאגותיה הביטחוניות של תורכיה, אך סבורה שהדרך היחידה לספק להן מענה היא באמצעות משא ומתן וכיבוד ההסכמים בין תורכיה לשכנותיה וכן ההסכמים, שהושגו במסגרת תהליך אסטנה להסדרה בסוריה (תסנים, 28 במאי 2022). בתוך כך, הזהיר אתר החדשות משרק ניוז המזוהה עם משמרות המהפכה (Mashreg News, 30 במאי 2022) מפני הרחבת פעילותה הצבאית של תורכיה בצפון סוריה. האתר גרס, כי תורכיה משתמשת בפעילותן של מיליציות כורדיות בצפון סוריה כתירוץ על מנת להמשיך בכיבוש שטחים בתוך סוריה ולהשתמש בכך כקלף מיקוח מול סוריה במסגרת המשא ומתן על הסדרה במדינה.

◀ אתר אופוזיציה סורי דיווח, כי מאות לוחמים מחזבאללה הלבנוני, דיביזיה 4 וחטיבת פאטמיון האפגאנית הפועלת בחסות משמרות המהפכה בסוריה הגיעו בימים האחרונים לאזור גבול סוריה-ירדן ונפרסו לאורכו. על פי דיווח זה, תגבור הכוחות על ידי המיליציות הפרו-איראניות נועד לאבטח את נתיבי הברחות הסמים ואמצעי הלחימה מסוריה לירדן. בתוך כך, דיווחה סוכנות הידיעות הירדנית הרשמית על עימותים, שפרצו בימים האחרונים בין כוחות הביטחון הירדנים למבריחי סמים ואמצעי לחימה בגבולה עם סוריה במהלכם נהרג אחד המבריחים (Horanfree.com, 2 ביוני 2022).

◀ יועצו של נשיא איראן ומזכיר המועצה העליונה האיראנית לאזורי סחר חופשיים מסחריים וכלכליים, סעיד מחמד (Saeed Mohammad), נפגש ב-6 ביוני בטהראן עם מנכ"ל הארגון הסורי לאזורי סחר חופשיים, איאד כוסא (Iyad Kusa), ודן עימו בהרחבת שיתוף הפעולה הכלכלי והמסחרי בין שתי המדינות. הוא ציין, כי בכוונת איראן וסוריה לכונן ביניהן אזור סחר חופשי. המנכ"ל הסורי אמר, כי אין כל מניעה להקמת אזור סחר חופשי משותף וכי סוריה מוכנה לכל שיתוף פעולה בעניין זה (מהר, 6 ביוני 2022).

◀ שר התעשייה הסורי, זיאד צבאע' (Ziad Sabbagh), נפגש ב-28 במאי 2022 עם יועצו של סגן נשיא איראן ומזכיר המטה להרחבת הקשרים הכלכליים בין איראן וסוריה, עבאס אכברי (Abbas Akbari). הבכיר הסורי ציין, כי התיאום בין שתי המדינות הכרחי כדי לנצח במלחמה הכלכלית ולהתגבר על הסנקציות שהוטלו על מדינות "ציר ההתנגדות". בפגישה דנו השניים בקידום פרויקטים כלכליים משותפים ובהשתתפות חברות איראניות בתהליך שיקומה הכלכלי של סוריה (תסנים, 28 במאי 2022).

פגישת שר התעשייה הסורי עם יועצו של סגן נשיא איראן (תסנים, 28 במאי 2022).

◀ יו"ר לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה, כיואן כאשפי (Kivan Kashafi), אמר בכינוס לפיתוח כלכלי בין איראן לסוריה שנערך בטהראן, כי היקף היצוא האיראני לסוריה גדל בשנה האחרונה פי שניים. שגריר סוריה באיראן, שפיק דיוב (Shafiq Dayoub), אמר במהלך הכינוס הכלכלי, כי ממשלת סוריה מעוניינת בחיזוק שיתוף הפעולה הכלכלי עם איראן ומוכנה להסיר כל מכשול בפני פעילות המגזר הפרטי האיראני בסוריה. הוא ציין, כי היקף המסחר בין שתי המדינות הכפיל את עצמו בשנה האחרונה, אך עדיין לא הגיע לרמה הרצויה (אירנ"א, 30 במאי 2022).

◀ שגריר איראן בסוריה, מהדי סבחאני (Mehdi Sobhani), ביקר ב-29 במאי 2022 במפעל קמח בעיירה סלחב שמצפון-מערב לחמאה, הנבנה על ידי חברה איראנית. בהודעת השגרירות האיראנית נאמר, כי המפעל הינו בעל קיבולת ייצור יומית של 300 טון קמח וכי 90 אחוזים מבייתו הושלמה (איסנ"א, 29 במאי 2022).

ביקור שגריר איראן בדמשק במפעל קמח הנבנה על ידי חברה איראנית (איסנ"א, 29 במאי 2022).

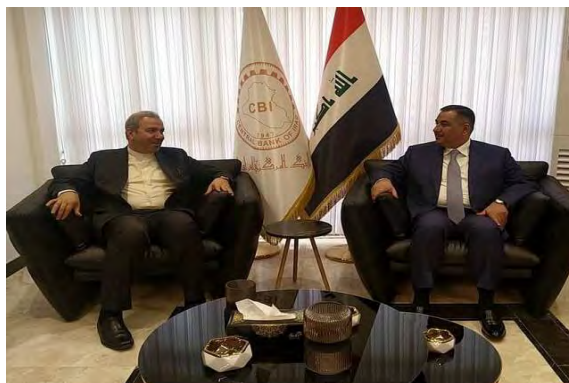
המעורבות האיראנית בעיראק

◀ נשיא איראן, אברההים ראסי, שוחח ב-29 במאי 2022 בטלפון עם ראש ממשלת עיראק, מצטפא אלכאט'מי. ראסי קרא לכינונה בהקדם של ממשלה חדשה בבגדאד ובירך על החלטת הפרלמנט העיראקי לאסור על הנורמליזציה עם ישראל. כמו כן, דנו השניים בסופות האבק החריגות, שהיכו לאחרונה בעיראק ובאיראן, ובצורך לשיתוף פעולה בין המדינות בעניין זה. ראסי הדגיש את הצורך להאיץ את פרויקט סלילת הברזל בין שלמ'צה שבדרום-מערב איראן לבצרה שבדרום עיראק וביקש מראש ממשלת עיראק להקל על יציאתם של עולי רגל איראנים לעיראק לקראת טקסי הארבעין לציון סיום ארבעים ימי האבל על מות האמאם השיעי חוסין בן-עלי (איסנ"א, 29 במאי 2022).

◀ שגריר איראן בבגדאד, מחמד כאט'ם אל-צאדק (Mohammad Kazem Al-e Sadegh), בירך על החלטת הפרלמנט העיראקי האוסרת על נורמליזציה עם ישראל ועל קיום כל קשרים רשמיים עימה. בציוץ בחשבון הטוויטר שלו (26 במאי 2022) כתב השגריר, כי הוא מברך את חברי הפרלמנט על אישור הצעת החוק המהווה, לדבריו, חוליה חדשה ומעוררת גאווה בשרשרת העמדות הגאות והאמיצות של העם העיראקי כלפי הנושאים המכריעים של האומה האסלאמית.

◀ שגריר איראן בעיראק, מחמד כאט'ם אל-י צאדק, נפגש ב-1 ביוני 2022 עם שר התעשייה העיראקי, מנהל אלח'באז (Manhal al-Khabbaz). בפגישה דנו השניים ביחסים בין שתי המדינות ובאפשרות להרחיב את קשרי התעשייה ביניהן (איסנ"א, 1 ביוני 2022).

◀ שגריר איראן בבגדאד, מחמד כאט'ם אל-י צאדק, נפגש ב-6 ביוני 2022 עם נגיד הבנק המרכזי העיראקי, מצטפא ע'אלב (Mustafa Ghaleb), ודן עימו בשיתוף הפעולה הבנקאי בין שתי המדינות, בסוגיית החוב העיראקי לאיראן בגין יבוא חשמל וגז, בבעיות של חברות איראניות המייצאות שירותים טכניים והנדסיים לעיראק ובפעילותם של סניפי בנקים איראנים הפועלים בעיראק (איסנ"א, 6 ביוני 2022).

פגישת שגריר איראן בבגדאד עם נגיד הבנק המרכזי העיראקי (איסנ"א, 6 ביוני 2022).

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ דובר משרד החוץ האיראני, סעיד ח'טיבזאדה, התייחס לאירועי יום ירושלים ב-29 במאי 2022 וגינה את "הפגיעה בקדושת מסגד אלאקצא על ידי הציונים הגזענים והמתקפה מצד כובשי ירושלים על תושבי ומגני ירושלים". ח'טיבזאדה שיבח את עמידתם האיתנה והתנגדותם של הפלסטינים, הזהיר מפני "הפרובוקציות מצד הציונים" וקרא למדינות המוסלמיות להתאחד בהגנה על ירושלים ובמאבק נגד "משטר האפרטהייד הציוני". כמו כן, קרא דובר משרד החוץ לארגונים הבינלאומיים לממש את אחריותם החוקית ולמנוע את המשך התוקפנות הישראלית כנגד העם הפלסטיני. הוא הצהיר, כי "חזית ההתנגדות" לא תיכשל בהגנה על מסגד אלאקצא ובמאבק נגד "פעולות הטרור" מצד "המשטר המזויף של ישראל" (איסנ"א, 30 במאי 2022).

◀ מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אלנח'אלה (Ziad al-Nakhalah), אמר בנאום לרגל יום השנה ה-33 למותו של מכוון המהפכה האסלאמית, איתאללה ח'ומיני, כי הרפובליקה האסלאמית של איראן תמכה תמיד בהתנגדות העם הפלסטיני. הוא הוסיף, כי המהפכה האסלאמית באיראן שינתה את מאזן הכוחות האזורי והעניקה לעמי האזור, ובמיוחד לעם הפלסטיני, אומץ רב יותר להתנגד למדיניות ארצות הברית ו"המשטר הכובש הציוני", שהוא האויב המרכזי של האומה האסלאמית והערבית (מהר, 3 ביוני 2022).

◀ נציג הג'האד האסלאמי הפלסטיני באיראן, נאצר אבו-שריף (Nasser Abu-Sharif), אמר בריאיון לאתר האיראני ג'מאראן (Jamaran, 2 ביוני 2022), כי למהפכה האסלאמית באיראן הייתה השפעה גדולה ועמוקה על האזור כולו, ובמיוחד על הסוגיה הפלסטינית. בריאיון לרגל יום השנה למותו של מכוון המהפכה ח'ומיני אמר אבו-שריף, כי מטרת ח'ומיני הייתה שכל עמי האזור והאומה המוסלמית יבינו, שהציונים וישראל הם אויבי האזור והאומה ורוצים לשדוד את משאבי האזור ולמנוע את התקדמותו. לפיכך, הם אויבים לא רק של פלסטין, אלא של איראן, מדינות ערב והעולם המוסלמי. הוא ציין, כי מנהיגה הנוכחי של איראן, עלי ח'אמנהאי, ממשיך בדרכו של מכוון המהפכה.

נציג הג'האד האסלאמי הפלסטיני בטהראן (ג'מאראן, 2 ביוני 2022).

המעורבות האיראנית באפגניסטאן

◀ סגן שגריר איראן בקאבול, סיד חסן מרתצ'וי (Seyyed Hassan Mortazavi), נפגש ב-29 במאי 2022 עם השר לענייני פליטים בממשלת טאלבאן, ח'ליל אלרחמאן חקאני (Khalil al-Rahman Haqqani), ודן עימו בנוגע לנסיעת משלחת מטעם טאלבאן לטהראן כדי לדון בבעיות הפליטים האפגאנים באיראן. סגן השגריר האיראני אמר, כי לנוכח התנאים באפגניסטאן בחודשים האחרונים, נאלצה איראן לקלוט מספר רב של פליטים אפגאנים וכי הדבר מחייב תיאום עם שלטונות טאלבאן לשם פתרון בעיותיהם (פארס, 30 במאי 2022).

פגישת סגן שגריר איראן בקאבול עם השר לענייני פליטים בממשלת הטאלבאן (פארס, 30 במאי 2022).

◀ משלחת של שגרירות איראן בקאבול בראשות סגן השגריר, סיד חסן מרתצ'וי (Seyyed Hassan Mortazavi), והקונסול האיראני בקנדהאר, עלי-רזא חאג'יזאדה (Alireza Hajizadeh), ביקרה ב-4 ביוני 2022 בקנדהאר שבדרום אפגניסטאן ונפגשה עם מושל המחוז, חאג'י מחמד יוסף ופא (Haji Mohammad Yousuf Wafa), ועם האחראי על יחסי החוץ במחוז, מולוי עבד אלשכור חקאני (Maulavi Abdul Shukor Haqqani). חברי המשלחת הדגישו את תמיכתה הנמשכת של איראן באפגניסטאן ודנו עם בכירי הטאלבאן במחוז על הרחבת קשרי המסחר והכלכלה בין שתי המדינות. סגן השגריר האיראני ציין, כי ביטחונה של אפגניסטאן משרת את ביטחונה של איראן וכי טהראן תומכת בכינון שלום ויציבות במדינה (פארס, 5 ביוני 2022).

◀ יו"ר ועדת המג'לס לביטחון לאומי הכחיש את הדיווחים על נסיגת כוחות רוסים מסוריה והחלפתם על ידי כוחות איראנים. בריאיון עיתונאי אמר הבכיר האיראני, כי רוסיה ואיראן מקיימות את נוכחותן בסוריה בהזמנת ממשלתה החוקית ואף אחת מהן אינה תופסת את מקומה של האחרת.

◀ בכירים ואמצעי תקשורת באיראן הזהירו מפני פעולה צבאית תורכית אפשרית בסוריה. דובר משרד החוץ האיראני הצהיר, כי איראן מתנגדת לכל פעולה צבאית בסוריה ובעיראק המהווה הפרה של לכידותן הטריטוריאלית וריבונותן.

◀ אתר אופוזיציה סורי דיווח על תגבור כוחות של המיליציות הפרו-איראניות בגבול סוריה-ירדן במטרה לאבטח את נתיבי הברחות הסמים ואמצעי הלחימה מסוריה לירדן. הדיווח התפרסם על רקע עימותים, שפרצו לאחרונה בין כוחות הביטחון הירדנים למבריחי סמים ואמצעי לחימה בגבולה עם סוריה.

◀ יו"ר לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה עדכן בכנס לפיתוח כלכלי בין שתי המדינות, כי היקף היצוא האיראני לסוריה גדל בשנה האחרונה פי שניים. בתוך כך, הודיע מזכיר המועצה העליונה האיראנית לאזורי סחר חופשיים, כי בכוננת איראן וסוריה לכוון ביניהן אזור סחר חופשי.

◀ נשיא איראן שוחח בטלפון עם ראש ממשלת עיראק ובירך על החלטת הפרלמנט העיראקי לאסור על הנורמליזציה עם ישראל. הוא קרא לראש ממשלת עיראק להאיץ את פרויקט מסילת הברזל מדרום-מערב איראן לדרום עיראק.

◀ מזכ"ל הג'האד האסלאמי בפלסטין, זיאד אלנח'אלה, אמר בנאום לרגל יום השנה ה-33 למותו של מכוון המהפכה האסלאמית, איתאללה ח'ומיני, כי המהפכה האסלאמית שינתה את מאזן הכוחות באזור והעניקה לעמי האזור, ובמיוחד לעם הפלסטיני, אומץ רב יותר להתנגד למדיניות ארצות הברית וישראל.

◀ משלחת של שגרירות איראן בקאבול ביקרה בראשית יוני במחוז קנדהאר שבדרום אפגניסטאן וקיימה פגישה עם בכירי הטאלבאן במחוז, שדנה ביחסים בין שתי המדינות ובהרחבת קשרי המסחר ביניהן. כמו כן קיימה המשלחת – לראשונה מאז השתלטות הטאלבאן על אפגניסטאן – ביקור במזרח אפגניסטאן.

ביקור משלחת שגרירות איראן באפגניסטאן בקנדהאר (פארס, 5 ביוני 2022).

◀ בנוסף על כך, ביקרה משלחת דיפלומטית איראנית בראשות סגן השגריר האיראני בקאבול במחוז ח'וסת (Khost) שבמזרח אפגניסטאן. זהו ביקור ראשון של משלחת איראנית במזרח אפגניסטאן מאז השתלטות הטאלבאן. סוכנות הידיעות תסנים ציינה, כי הביקור במחוז ח'וסת התקיים חרף העובדה שאין למזרח

אפגניסטאן חשיבות מיוחדת עבור איראן וכי הוא מצביע על כך שאיראן אימצה גישה רצינית וכוללת יותר ביחס לאפגניסטאן (תסנים, 6 ביוני 2022).